

Lektion Rafiki 4, 2017

Återbruk

I materialet möter du barn från Kambodja som ger exempel på återbruk. Beskrivning av deras vardag och vad de tänker om barns rättigheter är finns med.

Vad gör man med det man inte ska ha: Sopor, återvinning eller återbruk? Hur tänker man för att minska behovet av att slänga saker? Eleverna får möjlighet att fundera över hur de själva agerar och vad som är möjligt.

Syftet är:

att känna till att hållbar konsumtion och produktion är ett av de "Globala målen"

kunskap om hur man kan göra för att konsumera på ett mer hållbart sätt.

Rafiki är ett utbildningsprojekt från Erikshjälpen och Individuell Människohjälpen, IM

Koppling till läroplanen:

Ur LGR11: "Ett internationellt perspektiv är viktigt för att kunna se den egna verkligheten i ett globalt sammanhang och för att skapa internationell solidaritetet samt förbereda för ett samhälle med täta kontakter över kultur- och nationsgränser."

Kap 2.2 Kunskaper

Eleven har fått kunskaper om förutsättningarna för en god miljö och en hållbar utveckling,

Eleven har fått kunskaper om och förståelse för den egna livsstilens betydelse för hälsan, miljön och samhället,

Exempel från kursplaner

Kemi. Ur Centralt innehåll 4-6: Materiens kretslopp genom råvarors förädling till produkter, hur de blir avfall som hanteras och sedan återgår till naturen..

Biologi. Ur Centralt innehåll 4-6: Människans beroende av och påverkan på naturen och vad detta innebär för en hållbar utveckling. Ekosystemtjänster, till exempel nedbrytning, pollinering och rening av vatten och luft..

Geografi. Ur Centralt innehåll 4-6: o Hur val och prioriteringar i vardagen kan påverka miljön och bidra till en hållbar utveckling.

Ojämliga levnadsvillkor i världen, till exempel olika tillgång till utbildning, hälsovård och naturresurser samt några bakomliggande orsaker till detta. Enskilda människors och organisationers arbete för att förbättra människors levnadsvillkor.

Förekomst av och orsaker till fattigdom och ohälsa i olika delar av världen.

Samhällskunskap. Ur Centralt innehåll 1-3: Grundläggande mänskliga rättigheter såsom alla människors lika värde samt barnets rättigheter i enlighet med konventionen om barnets rättigheter (barnkonventionen).

Ur Centralt innehåll 4-6: De mänskliga rättigheterna, deras innebörd och betydelse, inklusive barnets rättigheter i enlighet med barnkonventionen.

Lektionsidé:

1) **Start – Återbruk? Vad är det?**

Vad betyder ordet? Och kan eleverna ge något exempel. Läs sedan om det globala målet nr 12 på s 5. Var tydlig med att hållbar konsumtion och produktion handlar om att vår livsstil är skadlig för planeten jorden. Att hushålla med resurser och minska sin konsumtion handlar inte om att spara pengar (även om det kan vara en effekt). Det handlar om att leva så att nästa generation också kan leva. Har ni diskuterat ekologiska fotavtryck tidigare är det lämpligt att koppla tillbaka till det.

Det finns tre frågor på sidan 5. Diskutera i helklass eller sätt frågorna på väggen och låt eleverna fylla på med lappar med förslag på svar. Det kan bli en gemensam idébank.

2) **Läs om Chivorn och Vannak på sidorna 2-5.**

Killarna bor i ett slumområde i Phnom Penh. Viktigt för barn i Sverige att få röster från andra länder.

Det finns mycket att prata om till berättelsen. Förslag på diskussionsfrågor kommer längre ner. Eller diskutera bilden på sidan två.

3) **Använd avfallstrappan på sidan 6.** Eleverna kan rita en egen trappa med fem steg. På varje steg ritas de sånt som passar in på de olika nivåerna i avfallstrappan. Det kan bli olika förslag. Var hamnar en tröja? Och ett mjölkpaket?

4) **Koppla återbruk till skolan!**

Hur sker återbruk på skolan? Måste allt man köper in till skolan vara nytt? Får skolan köpa saker på SecondHand? Kan man göra något för att minska behovet av att köpa nytt? Vem bestämmer? Vad kan eleverna göra?

5) **Avslutning**

Koppla tillbaka till det globala målet. Det är globalt eftersom hållbar konsumtion och produktion är något både rika och fattiga länder behöver lösa. Be eleverna fundera ut tre förslag på hur de själva kan agera nu för att minska konsumtionen eller öka återbruket.

6) **Fördjupningar och aktiviteter**

- Be några elever ta med tavelram. De flesta hem har en överbliven tavla som egentligen ingen vill ha. Titta på sidan 7. Gör gemensam minnestavla.

- Återbruk av jeans: <http://rafiki.se/gor-din-egen-jeansvaska/>

- Forska vidare om återbruk av olika material. Kläder, möbler, elektronik?

Diskussionsfrågor:

Till texten på sidan 3-4:

- Vilka likheter och skillnader kan du hitta när du läser om Vannak om du jämför med din skola och din fritid.
- Varför bygger Vannak en fläkt?
- Vannak gör nya saker av gamla saker. Ge exempel på vad man kan hitta i Kambodja som är återbruk.
- När man pratar om barns rättigheter tycker Vannak att rätten att delta är viktigast. Varför tror du att Vannak tycker så?

- Rayuth tycker att rätten till liv är den viktigaste rättigheten. Vilken rättighet tycker du är viktigast och varför?
- Vad gör Vannak för att förbättra miljön?
- Hur kan du påverka miljön runt dig där du bor och där du går i skola?
-

Till bilden på sidan 2: Länk till stor bild: <http://rafiki.se/wp-content/uploads/marknaden.jpg>

- Vad ser du som du känner igen?
- Titta på förpackningarna. Kan man minska behovet av råvaror till förpackningar genom att sälja varor på ett annat sätt?
- Plastburkar, plåtburkar, pappersförpackningar. Vad är bra att välja?

Länktips:

En av många avfallsföretag som har en bra webb:

<http://www.oneplanet.se/se/Startsida>

Pryldetektiverna. Ett sätt att fundera över sina många prylar:

https://www.naturskyddsforeningen.se/skola/energifallet/pryldetektiverna_F-6

Om Barnkonventionen - hela konventionstexten:

www.barnombudsmannen.se/barnkonventionen/konventionstexten

Fakta om olika länder som tex Uganda: <http://www.globalis.se>

Kontakt:

Materialet är ett av de temahäften som Rafiki producerar. Detta är framtaget till hösten 2017.

Artiklarna finns i pdfen eller så kan eleverna läsa artiklarna på Rafikis webb. Du kan prenumerera eller beställa enstaka tryckta häften.

På www.rafiki.se finns kontaktuppgifter till oss på Rafiki. Enklast är rafiki@rafiki.se

/AH